

KWALIFICATIESTRUCTUUR SPORT 2012

IJSHOCKEYTRAINER/COACH 1 (Teambegeleider)

1.3.2. LEIDERSCHAP

LEIDERSCHAPSSTIJLEN

U bent als teambegeleider/sportleider één van de centrale aanspreekpunten van het team. Dit betekent dat u verschillende rollen hebt en een contactpersoon en leider bent voor de spelers en voor degene die u helpen. Het is daarom belangrijk dat u zich realiseert hoe uw stijl van leidinggeven overkomt en hoe u communiceert. Zie ook Hoofdstuk 1.3.1. Rol van de teambegeleider/sportleider en hoofdstuk 1.3.3. Communicatie.

Er zijn twee hoofdleiderschapsstijlen:

1. Autoritair
2. Democratisch

1. Autoritair

De autoritaire teambegeleider/sportleider:

- Is de "enige autoriteit", hij of zij is de BAAS.
- Eist een strenge discipline.
- Leidt met geweld (accepteert geen vragen of discussie).
- Is niet flexibel.
- Communiceert één kant op, richting de ander.
- Geeft leiding door met zijn macht angst in te boezemen.

2. Democratisch

De democratische teambegeleider/sportleider:

- Luistert naar de deelnemers en neemt de input mee van de deelnemers.
- Heeft een meer flexibele aanpak.
- Leidt door aanvaarde methoden te gebruiken.
- Dwingt discipline af, zodra de regels zijn vastgesteld.
- Luistert naar redenering.
- Zoekt hulp binnen de competenties van anderen.

Is er één leiderschapsstijl die moet worden gebruikt door een teambegeleider/ sportleider? NEE. Uw rol als teamleider zal een combinatie van deze twee leiderschapsstijlen zijn. De gewenste leiderschapsstijl is grotendeels afhankelijk van de situatie. Soms moet u de figuur van de autoriteit zijn, terwijl de democratische aanpak op anderen of in andere situaties passender kan zijn. Dit betekent dat u democratisch bent tijdens het gebruik van de goede punten van het autoritaire leidinggeven. Waarschijnlijk heeft u onderdelen van elke stijl die u naar uw eigen unieke leiderschapsstijl leidt. Het gaat erom te herkennen en erkennen dat er verschillende stijlen zijn en welke doeltreffend is en in welke situatie.

BELANGRIJK!

Uw spelers zijn jong en onervaren. U bent de autoriteit die te allen tijde alles onder controle moet behouden, om de mogelijkheid tot leren te maximaliseren en de kansen op letsels of blessures te minimaliseren en daarnaast te zorgen voor de noodzakelijke structuur. Uw voorbeeld wordt gevolgd. Wees positief in uw voorbeeld!

EFFECTIEF LEIDERSCHAP

De effectiviteit van het leiderschap wordt bepaald door de eigenschappen van de leider en de gebruikte methoden. Veel is daarbij afhankelijk van de manier van communiceren. Vandaar dat veel van de hierna genoemde punten raakvlakken hebben met wat vermeld

wordt in hoofdstuk 1.3.3, Communicatie. De volgende eigenschappen en methoden dragen bij tot effectief leiderschap:

1. Eigenschappen:

- Geduld.
- Goede communicatieve vaardigheden.
- Begrijpen van individuele (menings-)verschillen.
- Een goed voorbeeld zijn.
- Bereid te luisteren.
- Spelers (en anderen) kunnen motiveren.

2. Methoden:

- Voorbeeldfunctie zijn.
- Jezelf zijn.
- (Menings-)verschillen aanvaarden.
- Stimuleren van onafhankelijkheid.
- Verantwoordelijk zijn.
- Ontwikkelen van verantwoordelijkheid in anderen.
- Consequent zijn.
- Nieuwe dingen proberen.
- Luisteren.
- Communiceren.
- Accepteren

RICHTLIJNEN VOOR EFFECTIEF LEIDERSCHAP

Onderzoek heeft aangetoond dat sporters die teambegeleiders/sportleiders hebben, die de hieronder vermelde richtlijnen volgen, meer genieten van het spelen, hun teamgenoten beter accepteren, hun teambegeleiders/sportleiders competenter vinden en een grotere wil behouden om te blijven spelen in de toekomst. Een aantal richtlijnen die u kunnen helpen een effectief leider te zijn:

Wees positief door:

- Veel en vaak positieve *feedback* (terugkoppeling) te geven, zie ook hoofdstuk 1.3.3. Communicatie.
- Met name veel en vaak positieve feedback te geven voor wenselijk gedrag.
- Realistische verwachtingen te hebben.
- De inspanning en inzet evenveel te waarderen als het resultaat.

Reageer positief op gemaakte fouten door:

- Onmiddellijk aanmoediging te geven na een gemaakte fout.
- De corrigerende instructie op een bemoedigende en positieve wijze te geven en te voorkomen dat de corrigerende instructie op een vijandige of negatieve wijze wordt gegeven.
- Niet constant kritiek te uiten of te vitten.
- Straffen te voorkomen.

Laat positieve dingen gebeuren door:

- Zelf een enthousiaste teambegeleider/sportleider te zijn.
- Zelf het goede voorbeeld te stellen van het gewenste gedrag.
- Aanmoedigen van inspanningen en inzet.
- Selectief te zijn, zodat de aanmoediging zinvol is.
- Geen sarcastische of vernederende opmerkingen te maken.
- Spelers aan te moedigen elkaar te ondersteunen.
- Scheidsrechters te ondersteunen.

Handhaaf orde en discipline door:

- Duidelijk aan te geven wat er wordt verwacht.
- De verwachtingen goed af te stemmen op de capaciteiten en ervaring van de spelers.
- Consequent te zijn en alle spelers op dezelfde manier te behandelen.
- Een evenwicht te creëren tussen vrijheid en de structuur.

Creëer een goede sfeer van het leerproces door:

- Realistische doelen te stellen.
- Altijd positieve instructies te geven.
- Duidelijke en beknopte instructies te geven.
- Geduldig te zijn.
- Herkenning en beloning te geven voor goede inspanning en vooruitgang.

Communiceer effectief door (zie ook hoofdstuk 1.3.3.):

- Uzelf telkens af te vragen of uw manier van handelen het gewenste resultaat heeft gegeven.
- Het stimuleren van twee richtingscommunicatie tussen teambegeleiders/ sportleiders en spelers.
- Rekening te houden met individuele behoeften.
- Communiceren op een moment dat de speler er het meest open voor staat.

Zo goed mogelijk omgaan met individuen die storend zijn door:

- Het geven van extra verantwoordelijkheden.
- Een beroep te doen op de gevoelens van respect voor anderen.
- Positief te zijn en niet negatief te zijn.
- Hun gedrag met hun ouder(s) te bespreken.

Verdien het respect door:

- U op te stellen als een deskundige en bereidwillige teambegeleider/sportleider.
- Rechtvaardig en solidair te zijn.
- Het goede voorbeeld te geven.

BELANGRIJK!

Dat u het respect van uw spelers moet verdienen, niet opeisen!

BELANGRIJK!

Beginnende (jonge) kinderen hebben een duidelijke uitleg nodig. Met beginnende spelers is geduld voor de teambegeleider/sportleider het belangrijkste goed. Houd er rekening mee dat de coördinatie nog niet volledig is ontwikkeld en dat de activiteiten telkens opnieuw moeten worden overgedaan. Geef erkenning bij elke gelegenheid en uw geduld zal worden beloond.

BELANGRIJK!

Ouders die hun eigen kinderen begeleiden, oefenen vaak onrealistische verwachtingen op hen uit. Als u uw kind begeleidt, vergeet dan niet om hen te behandelen zoals u de andere spelers in het team behandelt en verlang niet meer van hen dan u van de anderen verlangt. Vermijdt ook een voorkeursbehandeling van uw eigen kind ten opzichte van de andere kinderen.

DE FILOSOFIE VAN DE TEAMBEGELEIDERS/SPORTLEIDERS

De filosofie, gedrag en denkwijze van u als teambegeleider/sportleider is gebaseerd op (levens-)ervaring, kennis en vaardigheden die u hebt verworven door de jaren heen. Om een belangrijk en positief effect te hebben op uw spelers, is het nodig om vanuit uw eigen gedachten en uw eigen gedrag een goede, persoonlijke filosofie vast te stellen. Wat zijn uw doelen, uw waarden en normen en hoe wilt u die doelen bereiken. Om een goede en gezonde filosofie te kunnen tonen, moet u:

- Een effectieve leraar zijn.
- Kunnen communiceren.
- Een model van samenwerking en Fair Play and Respect zijn.
- Een goede luisteraar zijn.
- Verantwoordelijk te zijn voor uw acties.
- Verantwoordelijkheden met spelers delen, bijvoorbeeld door spelers verantwoordelijk te maken voor het verzamelen van de pucks.
- Uw spelers aanleren dat zij respect hebben voor medespelers, tegenstanders, scheidsrechters en officials.
- Het zelfrespect en zelfdiscipline bij uw spelers ontwikkelen.